stec
groep

Een krachtig profiel voor Zuidoost Friesland

Position paper

Zuidoost Friesland aan de provincie Friesland

Penvoerder: Stec Groep (Esther Geuting, Lotte Huiskens en Marijn Gradussen)

28 oktober 2022

stec
groep

Doel van dit position paper

- Profileren van de kracht van Zuidoost Friesland en positie kiezen in een nieuwe samenwerking
- Gericht op versterken van de economie en aantrekkingskracht voor huishoudens binnen de regio (behouden) en daarbuiten (aantrekken)
- Ondersteunend aan andere trajecten, zoals bod van de provincie aan het Rijk, afspraken die daarmee samenhangen en andere plannen (zoals Deltaplan/Lelylijn)

Ondersteunend hieraan: een andere manier van samenwerken
Zie hiervoor ook: ‘Vernieuwde proactieve werkwijze’

stec
groep

Zuidoost Friesland ...

- ... bestaat uit de gemeenten Heerenveen, Opsterland, Ooststellingwerf, Smallingerland en Weststellingwerf
- ... is een aantrekkelijk gebied waar het goed wonen, werken en recreëren is
- ... is een economische driehoek tussen noord Nederland, Noordvleugel Randstad en midden Nederland, in een prachtig landschap
- ... wordt gekenmerkt door geluk, natuur, activiteiten, levendigheid, bindingskracht: Mienskip

stec
groep

Versterken van ons profiel: hoogwaardige bedrijvigheid en prettig leefklimaat

- Werkgelegenheid groeide in Zuidoost-Friesland de laatste jaren harder dan verwacht
- Zuidoost Friesland heeft alles in huis wat Nederland ook heeft: kansen voor proeftuin en innovaties
- Ambities vragen om: integraal programma voor alle ruimte-vragende functies: wonen, werken, leefklimaat, landschap
- Maar ook: samenwerking en adaptieve en proactieve aanpak

stec
groep

Ons profiel: behouden en versterken

stec
groep

Hoogwaardige bedrijvigheid gericht op maakindustrie, circulariteit en agri-food

Fabriek van Wijnen

Pre-fab bouw IIBO

Philips Drachten

- Drijvende kracht noord NL: goede verbinding met Leeuwarden, Zwolle, Flevoland en Groningen
- Fabriek van Wijnen: productie van circulaire en duurzame woningen
- Fabriek IIBO: innovatieve steenstriprobot voor prefab woningen
- Innovatiecluster Drachten: innovatieve maakindustrie (HTSM) met o.a. Philips en AB Kiestra
- Omrin Ecopark De Wierde: recyclen van huishoudelijk plastic naar hoogwaardige secundaire grondstof in nieuwe fabriek Morssinkhof
- Internationaal Bedrijvenpark Friesland (Heerenveen) met sterk zuivelcluster

stec
groep

Kansen voor circulaire economie en opwekken van niet fossiele brandstof

Kaaslust (ECOmunitypark)

SinneWetterstof (ECOmunitypark)

Ecostyle (ECOmunitypark)

- Ruimte voor opwekken van duurzame energie
- Bedrijventerrein ECOmunitypark (Oosterwolde) is bio-based. Transitie naar meer circulair, door gebruik van natuurlijke grondstoffen. Minstens 50% van 17 hectare blijft natuur. Een ontmoetingsplek en kennisuitwisseling voor duurzame ondernemers.
- Pilot (met Alliander) om duurzame geproduceerde elektriciteit om te zetten in groene waterstof, om elektriciteitsnet te ontzien
- Gemeente Heerenveen ontwikkelt samen met energiecoöperaties het zonnepark op Klaverblad Noordoost: 30 hectare zonnepark, 50 hectare natuurinclusieve landbouw en 40 hectare bedrijventerrein

stec
groep

Schakel tussen noord Nederland, Noordvleugel Randstad en midden Nederland

Knooppunt Heerenveen

Industrieterrien de Haven Drachten

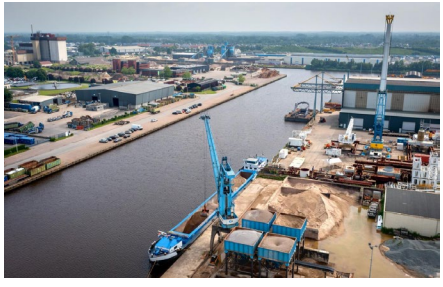

- Logistieke dienstverleners gevestigd op Internationaal Bedrijvenpark Friesland (Heerenveen)
- Via snelwegen en provinciale wegen goed ontsloten richting andere steden in Noord-Nederland
- Over water goed bereikbaar (haven Drachten en Heerenveen): kansen voor samenwerkende havens
- Komst van Lelylijn rond 2038 (onderdeel van Deltaplan): snelle spoorverbinding tussen Groningen en Randstad, via Drachten en Heerenveen

stec
groep

Voor elk wat wils: verscheidenheid in stedelijk, dorps en landelijk wonen

Drachten (Smallingerland)

Makkinga (Ooststellingwerf)

Ter Idzard (Weststellingwerf)

- Grote verscheidenheid aan woonmilieus
- Uitstekende prijs-kwaliteitverhouding
- Twee grotere stedelijke kernen (Drachten en Heerenveen)
- Regionale centra (Wolvega, Oosterwolde en Gorredijk)
- Meer dan honderd kleine(re) dorpen (tot 5.000 inwoners)

stec
groep

Vitale en kleurrijke dorpen, met een sterke Mienskip

Schaatsen

MFA de Mande

Beweegteam Opsterland

Vitale kernen

In vitale kernen voelen inwoners zich gezond, zeker en hebben ze vertrouwen in de toekomst. Er is een sterke sociale cohesie. Vitale kernen liggen in een veerkrachtig landschap.

- Mienskip: cultureel cement, sociaal kapitaal, saamhorigheid, verbonden, gemeenschap versterken (dorpen/landschap)
- Rijk cultureel en (sport)verenigingsleven in de regio: schaatsen, korfbal, watersport, voetbal, beweegteam
- Sterke regionale kernen en levendige kleine(re) kernen

stec
groep

Gevarieerd landschap, met weide, water, grasland, bos en hei

Fietsroute (ELAN)
bloeiende Akkerranden

Landschapsherstel (ELAN)

Veerkrachtig landschap

Een veerkrachtig landschap is divers, beleefbaar en toegankelijk en wordt verantwoord benut en niet uitgeput. Het draagt bij aan het welzijn van onze inwoners en de vitaliteit van de kernen.

- Landschap met singels, poelen en houtwallen
- Groot netwerk van sloten, beken, kreken en plassen
- Agrarisch natuurbeheer Zuidoost-Friesland: beschermen van speciale diersoorten in agrarisch gebied
- Behoud van veenweidegebied als landschappelijke kwaliteit
- Natura 2000 gebieden

stec
groep

Nationale parken: natuur (water), rust en ruimte altijd om de hoek

Alde Feanen

Drents-Friese Wold

Rottige Meente

- Veel mogelijkheden voor fietsen, wandelen en varen!
- Alde Feanen, ontstaan vanuit voormalige veenafgravingen. Waterrijk gebied met honderden eilandjes.
- Drents-Friese Wold, grootste bosgebied na de Veluwe. Vooral bekend vanwege de zandduinen.
- Rottige Meente, een laagveenverlandingsgebied als uitloper van het grote Nationaal Park de Weerribben in Overijssel.

stec
groep

Groot aanbod van sport en cultuur

Thialf

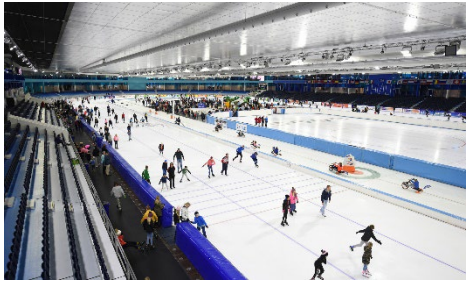

Stadsschouwburg Drachten

Galerie Buitengewoon

- Thialf: schaatshart van de wereld, met mogelijkheden voor recreatief schaatsen én bijwonen van professionele wedstrijden.
- Theater, muziek en andere voorstellingen in Schouwburg De Lawei in Drachten en het Posthuistheater in Heerenveen.
- Diverse musea, zoals ‘t Kiekhuus (Wolvega), Nationaal Vlecht-museum (Noordwolde) en het Molenmuseum (Makkinga).
- Kunst in onder andere de Beeldenroute Olterterp, het Galerie kerkje Mildam en Galerie Buitengewoon.

stec
groep

Lokaal eten en genieten, met oog voor toekomstbestendige landbouw

Natuurtuin 't Hummelhûs

Boerderijwinkel De Deelen

Zelfpluktuin de Struikrover

- Landbouw met aandacht voor landschap en natuurinclusiviteit
- Kleinschalige en lokale landbouw: zorgboerderijen, biologische boeren, boerderij-ijs, groene theetuinen, zelfpluktuin (Oldeholtpade)
- Ontwikkeling van pilot ‘natuurinclusieve landbouw in beekdal’ (Opsterland, onderdeel van gebiedsontwikkeling Koningsdiep)
- Biodivers cultuurlandschap Ooststellingwerf zet zich vrijwillig in voor het versterken van de biodiversiteit in agrarisch landschap

stec
groep

Kansen voor unieke verblijfsrecreatie, in combinatie met streekproducten

Natuurkampeerterrein

Finse Iglu-hut Oldeberkoop

Landgoed Lauswolt

- Kamperen: bij de boer, op een camping of natuurkampeerterreinen (Boijl, Noordwolde of Jubbega), of in een pipowagen (Bakkeveen)
- Hotels in Heerenveen, Drachten en Wolvega maar ook knusse B&B's, natuurhuisjes en vakantiewoningen aan het water of in de natuur
- Het enige houten Finse Iglu-hut in Nederland in Oldeberkoop
- Het enige vijfsterren hotel in Friesland: Landgoed Lauswolt in Beetsterzwaag
- Maar ook: kansen voor nieuwe woonvormen en familiedomeinen, op landgoederen die uniek zijn (Oranjewoud, Olterterp)

stec
groep

Ambities vragen om integrale benadering op wonen, werken, landschap, leefklimaat

stec
groep

Goede basis voor vernieuwde samenwerking!

Als regio hebben we een goede basis om te groeien, en op een adaptieve en proactieve wijze naar de toekomst te kijken.

Hiervoor is nodig dat we ook de samenwerking binnen de regio en met de provincie vanuit deze adaptieve en proactieve wijze insteken.

Als regio bieden we een eerste handvat:
de ‘Vernieuwde proactieve werkwijze’

stec
groep

Kern van werkwijze: adaptief programmeren en werken met scenario's voor woningbouw

Figuur: verkenning voor mogelijke scenario's voor 2022-2032

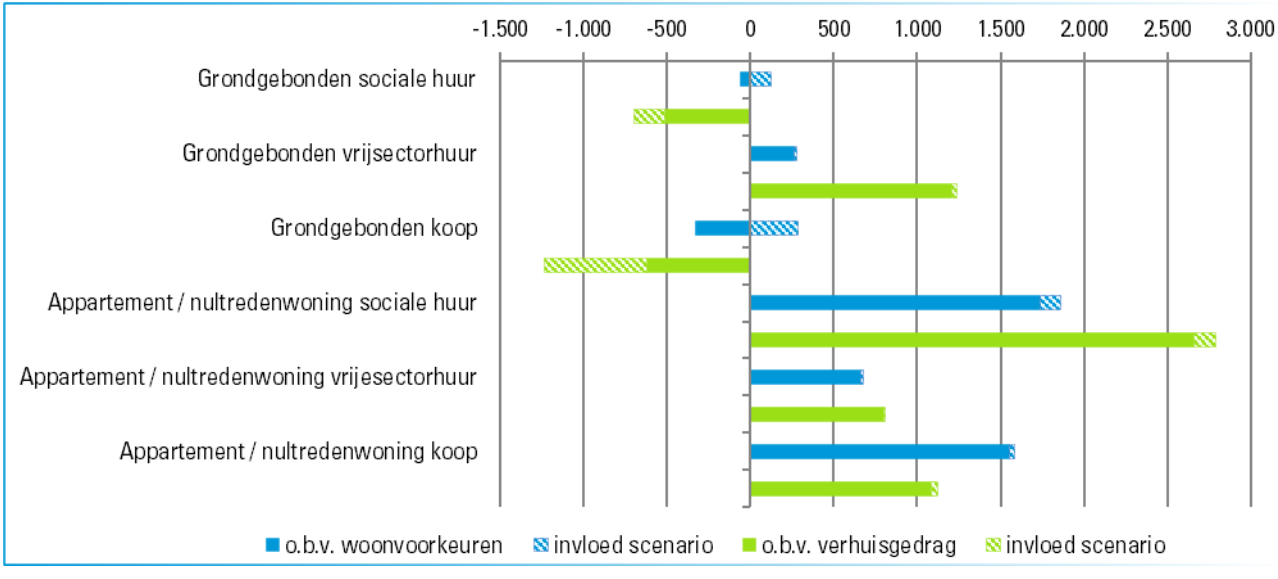

Bron: WoON (2015 & 2018), Primos (2021), LMW, bewerking Stec Groep (2022). Dit figuur is een verkenning van mogelijke scenario's voor de woningbehoefte, op basis van woonvoorkeuren en verhuisgedrag. Hierin is een beleidsneutraal scenario (Primos 2021) weergegeven, en een scenario verrijkt met de hogere instroom van migratie de afgelopen jaren.